

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO
w Szkole Podstawowej nr 10 im. Władysława Broniewskiego w Olsztynie

1) Definicje:

Doradztwo zawodowe - uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas I-VIII w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ) - celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę zaplanowane na cały cykl kształcenia.

Program realizacji doradztwa zawodowego (PRDZ)- określa działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań z uwzględnieniem potrzeb uczniów oraz lokalnych lub regionalnych działań związanych z doradztwem zawodowym.

2) Podstawę prawną funkcjonowania WSDZ i organizacji działań związanych z doradztwem zawodowym dla uczniów stanowią następujące akty prawne:

1. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz. 59 z późn. zm).*
2. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325).*
3. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. (Dziennik Ustaw z dnia 25 sierpnia 2017 r., poz. 1591 z późn. zm).*
4. *Statut szkoły.*
5. *Program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.*

3) Cele WSDZ:

Celem doradztwa zawodowego w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

4) Adresaci działań związanych z doradztwem zawodowym:

- uczniowie wszystkich poziomów klas,
- rodzice,
- nauczyciele.

5) Działania związane z realizacją doradztwa zawodowego kierowane do uczniów:

- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami:
 - poznawanie własnych zasobów;
 - świat zawodów i rynek pracy;
 - rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
 - planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;

- pomaganie uczniom w przygotowywaniu planu kariery - teczki „portfolio” ucznia;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. targi: edukacyjne, zawodów, pracy;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- zapoznawanie uczniów i nauczycieli z losami absolwentów szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie wizyt zawodoznawczych;
- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w świetlicy szkolnej, w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych;
- prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z doradztwem zawodowym;

nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- prowadzenie lekcji otwartych;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych ich dzieci;
- informowanie o targach: edukacyjnych, zawodowych, pracy;
- udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowych;
- włączanie rodziców w działania związane z doradztwem zawodowym.

6) Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- w klasach I–VI na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego przez nauczycieli prowadzących te zajęcia z uwzględnieniem treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego;
- w klasach VII–VIII na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego przez nauczycieli prowadzących te zajęcia z uwzględnieniem treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego;
- na zajęciach z wychowawcą opiekującym się oddziałem z uwzględnieniem treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego;
- zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego prowadzonych przez nauczyciela doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania z uwzględnieniem treści programowych z zakresu doradztwa zawodowego;

- zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej prowadzonych przez nauczycieli, wychowawców i specjalistów;
- w ramach wizyt zawodoznawczych mających na celu poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców lub w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe;
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. szkolne targi edukacyjno-zawodowe, projekty edukacyjne, konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w targach: edukacyjnych, pracy).

7) Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W szkole w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej, nauczyciel-bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka szkolna.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację realizacji doradztwa zawodowego;
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć z zakresu doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowuje we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, program realizacji doradztwa zawodowego uwzględniający wewnętrzny system doradztwa zawodowego;
- wspiera nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie prowadzenia działań określonych w programie realizacji doradztwa zawodowego;
- koordynuje działalność informacyjno-doradczą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia oraz działania wynikające z programu realizacji doradztwa zawodowego;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- organizuje wizyty zawodoznawcze;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując doradztwo zawodowe;
- wspólnie z zespołem wychowawczym przygotowuje wewnętrzny system doradztwa zawodowego (WSDZ);
- współpracuje w szczególności z pracodawcami, organizacjami pracodawców lub innymi organizacjami gospodarczymi, stowarzyszeniami lub samorządami zawodowymi, placówkami, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli lub instytucjami rynku pracy przy realizacji doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- realizują doradztwo zawodowe na zajęciach wychowawczych z opiekowanym oddziałem;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- prowadzą działania wynikające z programu realizacji doradztwa zawodowego z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami;
- prowadzą zajęcia związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w ramach udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają do swoich planów wychowawczych treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- organizują wizyty zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz z innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji doradztwa zawodowego.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- realizują doradztwo zawodowe na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego;
- prowadzą działania wynikające z programu realizacji doradztwa zawodowego;
- prowadzą zajęcia związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w ramach udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- współpracują z wychowawcami w zakresie realizacji doradztwa zawodowego;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- organizują w sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- współpracują z doradcą zawodowym oraz z innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji doradztwa zawodowego.

Specjaliści:

- prowadzą działania wynikające z programu realizacji doradztwa zawodowego;
- prowadzą zajęcia związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu w ramach udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- włączają treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty);
- współpracują z wychowawcami, nauczycielami oraz specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele-wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- prowadzą działania wynikające z programu realizacji doradztwa zawodowego;
- włączają w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu doradztwa zawodowego;
- organizują w sali kąciki zawodoznawcze;

- rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w wyborze kierunku kształcenia i zawodu;
- udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z pomocy doradcy zawodowego.

W realizację działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego mogą być włączane również inne osoby zatrudnione w szkole.

8) Wewnętrzny system doradztwa zawodowego zakłada podejmowanie współpracy z instytucjami wspierającymi realizację doradztwa zawodowego, takimi jak:

- Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie;
- Instytut Badań Edukacyjnych w Warszawie;
- Kuratorium Oświaty w Olsztynie;
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne;
- szkoły ponadpodstawowe;
- pracodawcy;
- instytucje rynku pracy i inne podmioty świadczące usługi z zakresu doradztwa zawodowego.

9) Na każdy rok szkolny w szkole opracowuje się program realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniający wewnętrzny system doradztwa zawodowego.

10) Monitoring i ewaluacja wewnętrzna działań z zakresu doradztwa zawodowego wykonywanych przez wychowawców, nauczycieli, doradcę zawodowego i innych specjalistów.

Wewnętrzny system doradztwa zawodowego oraz program realizacji doradztwa zawodowego są monitorowane. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ oraz PRDZ. Dyrektor, po konsultacji z doradcą zawodowym, ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji. Ewaluacja przeprowadzana jest w formie wybranej przez szkołę: co roku lub po całym cyklu kształcenia. Rada pedagogiczna, rodzice uczniów, osoby i instytucje z otoczenia gospodarczo-społecznego są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w szkole. Działanie to ma charakter informacyjny, a także promujący szkołę i osoby zaangażowane w realizację doradztwa zawodowego.

OPRACOWANIE:

Robert Fleischer
doradca zawodowy